

Kainuunnurmihärkki

Smal hönsarv

Cerastium fontanum subsp. *vulgare* var. *kajanense*

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Kainuunnurmihärkki on monivuotinen, mutta lyhytikäinen pienehkö kohokkikasvi. Kainuunnurmihärkki on tavallista arkinurmihärkkiä (*C. fontanum* ssp. *vulgare* var. *vulgare*) pienempi ja vähäkarvaisempi. Tummanvihreät lehdet ovat lyhyitä ja hyvin kapeita. Kukinto vähäkukkainen. Valkoiset kukat, kota ja siemenet ovat pieniä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kainuunnurmihärkki kasvaa ultraemäksisillä kallioilla avoimilla paikoilla, valuvesipinnoilla, soraikoilla ja humusmätäillä. Kasvia on tavattu vain Kainuusta Paltamon ja Kajaanin alueelta noin kymmeneltä paikalta.

Nykytila ja uhkatekijät

Kainuunnurmihärkki on taantunut kallioiden louhinnan ja avoimien kallioympäristöjen muutosten (puuston varjostuksen lisääntymisen, pohja- ja kenttäkerroksen umpeenkasvun) takia. Ne uhkaavat sitä edelleen. Kolme merkittävintä kainuunnurmihärkin esiintymispaikkaa on suojeltu erityisesti suojeltavan lajin rajauspäätöksellä. Lisäksi kaksi esiintymää sijaitsee suojelualueella.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan kainuunnurmihärkin kasvupaikka jätetään kaivostoiminnan ulkopuolelle. Puustoa voidaan tarvittaessa varovaisesti harventaa kasvupaikan ympäristöstä, jotta elinympäristö säilyisi riittävän avoimena.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.

Ulvinen, T. 1997. Kainuunnurmihärkki – serpentinhönsarv. Teoksessa Ryt-täri, T. & Kettunen, T. (toim.). Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 118–119.

Kuva: Jouko Rikkinen, CC BY-NC 4.0, [Pinkka \(helsinki.fi\)](https://www.pinkka.fi/helsinki/)